

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA

I. MIŠLJENJE

1. U skladu s odredbama Zakona o državnoj reviziji, obavljena je revizija financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2007., o čemu je izraženo uvjetno mišljenje.
2. Postupci revizije su provedeni u skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – INTOSAI i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.
3. Sljedeći postupci i učinci su utjecali na izražavanje mišljenja:
  - Ukupni rashodi i izdaci Ministarstva za 2007. planirani su u iznosu 11.156.915.802,00 kn, a u financijskim izvještajima su iskazani u iznosu 10.945.942.920,00 kn. U većem broju slučajeva rashodi nisu planirani i evidentirani na računima propisanim računskim planom i nisu evidentirani po načelu nastanka događaja, nego su evidentirani po načelu novčanog tijeka. U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima nisu evidentirani rashodi i obveze za subvencioniranje smještaja i prehrane studenata, nastali u razdoblju od 2004. do 2007., u iznosu 55.736.466,00 kn, te rashodi i obveze za kamate u iznosu 5.574.091,00 kn. Obveze koje nisu evidentirane u poslovnim knjigama nisu obuhvaćene popisom imovine i obveza koncem godine. Navedeno nije u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.
  - Rashodi za plaće lektora hrvatskog jezika i književnosti na stranim visokoškolskim ustanovama izvršeni su u iznosu 2.371.801,00 kn. Osim plaće, lektorima je isplaćen devizni dodatak (u kunsnoj protuvrijednosti) u iznosu 1.481.749,00 kn (151.650 EUR i 18.000 USD). Na devizni dodatak nisu obračunani ni plaćeni propisani porezi i doprinosi.
  - Tijekom 2007. Poslovno inovacijskom centru Hrvatske - BICRO d.o.o. (dalje u tekstu BICRO) doznačeno je 25.050.000,00 kn, a utrošeno je 9.529.989,00 kn, što je za 15.520.011,00 kn manje od doznačenih sredstava. Sredstva su doznačavana u iznosima planiranim državnim proračunom, a ne na temelju dokumentacije iz koje su vidljive obveze BICRO. Također, pri izradi financijskog plana nisu uzeta u obzir doznačena, a neutrošena sredstva iz ranijih razdoblja.
  - Ministarstvo je u razdoblju od 2001. do 2004., za financiranje nabave nefinancijske imovine za potrebe visokoškolskih ustanova, zaključilo sedam ugovora o kreditu u ukupnom iznosu 1.688.054.200,00 kn, od čega su do konca 2007. iskorišteni krediti u iznosu 1.110.065.096,00 kn ili 65,8%. Osim navedenih ugovora o kreditu, sveučilišta su tijekom 2007. i 2008. zaključila pet ugovora o kreditu u ukupnom iznosu 1.544.043.843,00 kn. Krediti nisu korišteni ugovorenom dinamikom, te su tijekom 2007. plaćene naknade za angažirana, a neiskorištena sredstva u iznosu 3.066.499,00 kn.

II. OSNOVNI PODACI

Podaci iz financijskih izvještaja za 2007.

u kn

Redni broj	Opis	Planirano	Ostvareno Izvršeno	% ostvarenja izvršenja
1.	Prihodi i primici	11.156.915.802,00	10.954.582.174,00	98,2
2.	Rashodi i izdaci	11.156.915.802,00	10.945.942.920,00	98,1
3.	Višak prihoda		8.639.254,00	
Stanje 31. prosinca				
4.	Nefinancijska imovina			376.172.074,00
5.	Financijska imovina			13.657.954,00
6.	Obveze			755.774.475,00
7.	Broj zaposlenika			421

Nefinancijska imovina se odnosi na vrijednost građevinskih objekata u pripremi u iznosu 289.726.189,00 kn, građevinskih objekata u iznosu 56.064.282,00 kn, nematerijalne imovine u iznosu 16.470.850,00 kn, opreme u iznosu 9.793.076,00 kn i druge nefinancijske imovine u iznosu 4.117.677,00 kn.

Financijska imovina se odnosi na novčana sredstva u iznosu 6.170.525,00 kn i potraživanja u iznosu 7.487.429,00 kn. Potraživanja se odnose na potraživanja za plaćene kamate u iznosu 2.900.000,00 kn, potraživanja za prihode po posebnim propisima u iznosu 2.851.957,00 kn, potraživanja za naknade bolovanja duža od 42 dana u iznosu 1.494.785,00 kn i druga potraživanja u iznosu 240.687,00 kn.

Obveze se odnose na dugoročne obveze po kreditima iskorištenim za ulaganja u nefinancijsku imovinu visokoškolskih ustanova u iznosu 750.977.912,00 kn, te kratkoročne obveze u iznosu 4.796.563,00 kn. Kratkoročne obveze se odnose na obveze za materijalne rashode u iznosu 3.034.212,00 kn, obveze prema zaposlenim u iznosu 1.755.565,00 kn i druge obveze u iznosu 6.786,00 kn.

III. NALAZ

Osvrt na naloge i preporuke revizije za 2006.

Državni ured za reviziju je obavio reviziju financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva za 2006. o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Ministarstvu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Revizijom za 2007. je utvrđeno u kojim slučajevima je postupljeno i u kojima nije postupljeno prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalog prema kojem je postupljeno:

1. Financiranje visokoškolskih ustanova obavljano je putem sveučilišta.

Nalozi i preporuke prema kojima nije postupljeno:

1. U većem broju slučajeva rashodi nisu planirani i evidentirani na računima propisanim računskim planom.
2. U pojedinim slučajevima rashodi nisu evidentirani prema načelu nastanka događaja, nego prema načelu novčanog tijeka.
3. U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima nisu evidentirane obveze za subvencioniranje smještaja i prehrane studenata, a navedene obveze nisu obuhvaćene ni popisom imovine i obveza koncem godine.
4. U manjem broju slučajeva nisu primjenjivani propisani postupci za javnu nabavu.

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupiti prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Revizija financijskih izvještaja i poslovanja za 2007.

Računovodstveno poslovanje i planiranje

- 1.1. Ministarstvo je obveznik primjene računovodstva proračuna, te je u obvezi voditi poslovne knjige prema propisima za proračun i proračunske korisnike. Ustrojene su sve propisane poslovne knjige (dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige). U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, iskazani su ukupni prihodi i primici u iznosu 10.954.582.174,00 kn, ukupni rashodi i izdaci u iznosu 10.945.942.920,00 kn, te višak prihoda i primitaka u iznosu 8.639.254,00 kn.

Iz ostvarenog viška prihoda i primitaka u iznosu 8.639.254,00 kn pokriven je manjak prihoda ostvaren u ranijem razdoblju u iznosu 3.162.051,00 kn, te je u sljedeće razdoblje prenesen višak prihoda u iznosu 5.477.203,00 kn.

Ukupni rashodi i izdaci Ministarstva za 2007. planirani su u iznosu 11.156.915.802,00 kn, a iskazani su u iznosu 10.945.942.920,00 kn, što je za 210.972.882,00 kn ili 1,9 % manje od plana. Odnose se na rashode i izdatke Ministarstva u užem smislu u iznosu 107.475.797,00 kn, rashode zajedničkih programa u znanosti, obrazovanju i športu u iznosu 126.558.643,00 kn, predškolskih ustanova u iznosu 18.983.173,00 kn, osnovnih škola u iznosu 4.173.380.563,00 kn, srednjih škola i učeničkih domova u iznosu 2.059.788.938,00 kn, športa u iznosu 155.177.645,00 kn, rashode i izdatke visoke naobrazbe u iznosu 2.562.897.224,00 kn, rashode znanstveno-istraživačke djelatnosti u iznosu 858.213.879,00 kn, nacionalne informacijske infrastrukture u iznosu 102.089.430,00 kn, tehnologijsko istraživačke i razvojne djelatnosti u iznosu 86.678.535,00 kn, međunarodne znanstveno-tehničke suradnje u iznosu 54.881.609,00 kn, Agencije za obrazovanje odraslih u iznosu 7.549.820,00 kn, Agencije za strukovno obrazovanje u iznosu 14.992.342,00 kn, Agencije za znanost i visoko obrazovanje u iznosu 13.362.188,00 kn, Agencije za odgoj i obrazovanje u iznosu 457.436.203,00 kn, Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje u iznosu 30.473.676,00 kn, Srca u iznosu 24.147.626,00 i rashode CARNet-a u iznosu 91.855.629,00 kn.

Tijekom 2007., u većem broju slučajeva rashodi nisu evidentirani na računima propisanim računskim planom. Tako su na rashodima za građevinske objekte Ministarstva u užem smislu evidentirani rashodi za računalnu opremu u iznosu 369.687,00 kn. U okviru športa, na računu troškova službenih putovanja evidentirani su troškovi organizacije prvenstava školskih športskih klubova u iznosu 2.990.381,00 kn. U okviru visoke naobrazbe, rashodi za subvencioniranje smještaja i prehrane izvršeni su u iznosu 271.039.270,00 kn, od čega je na računu subvencioniranje smještaja i prehrane evidentirano 203.689.280,00 kn, a na računu poboljšanje studentskog standarda 67.349.990,00 kn. Na računu kapitalne donacije evidentirani su rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 3.598.102,00 kn, a na računu tekuće donacije evidentirani su rashodi za stipendije u iznosu 1.725.777,00 kn i naknade isplaćene na temelju ugovora o djelu u iznosu 156.278,00 kn.

Na rashodima za ulaganja u građevinske objekte srednjih škola i učeničkih domova evidentirane su kamate na zakašnjela plaćanja u iznosu 1.251.885,00 kn. Rashodi za sufinanciranje programa predškolskog obrazovanja, izvršeni u iznosu 14.852.241,00 kn, evidentirani su na računu pomoći u iznosu 7.074.740,00 kn i računu tekuće donacije u iznosu 7.777.501,00 kn.

U okviru zajedničkih programa u znanosti, obrazovanju i športu evidentirane su naknade za mentorski rad, rad stručnih vijeća za obrazovanje učitelja i nastavnika, te rashodi za razne programe u iznosu 14.441.904,00 kn, koji se odnose na osnovne i srednje škole. Rashodi za doprinos za priključenje Sedmom okvirnom programu Europske unije u iznosu 19.336.322,00 kn evidentirani su u okviru znanstveno-istraživačke djelatnosti, dok se projekti koji se financiraju u okviru navedenog Programa evidentiraju u okviru međunarodno znanstveno-tehničke suradnje. Rashodi za plaće hrvatskih lektora u inozemstvu u iznosu 2.371.801,00 kn evidentirani su u okviru Ministarstva u užem smislu, a devizni dodaci na plaće u okviru međunarodno znanstveno-tehničke suradnje.

Navedeno je najvećim dijelom posljedica pogrešnog planiranja, odnosno rashodi nisu planirani po aktivnostima i računima na koje se odnose, te je tako i izvršenje rashoda evidentirano na pogrešnim računima. Evidencijom rashoda na više računa, te na računima na koje se ne odnosi, otežano je praćenje i kontrola, a podaci iskazani u poslovnim knjigama ne iskazuju istinito i objektivno stanje.

Odredbom članka 115. Zakona o proračunu, propisano je da se proračunsko računovodstvo temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Odredbom članka 22. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisano je da su računskim planom proračuna utvrđene brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima su proračun i proračunski korisnici obvezni knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i izvore vlasništva, te prihode i rashode.

Pri evidentiranju rashoda, u većem broju slučajeva, nije primjenjivano načelo nastanka događaja, koje podrazumijeva evidentiranje rashoda u trenutku nastanka poslovnog događaja, nego su rashodi evidentirani prema načelu novčanog tijeka.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2007. nisu evidentirani rashodi i obveze za sufinanciranje prehrane i smještaja studenata, nastale u razdoblju od 2004. do 2007., koje su u pomoćnim evidencijama iskazane u iznosu 55.316.090,00 kn i kamate na kredite u iznosu 5.574.091,00 kn.

Odredbom članka 21. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisano je da se rashodi priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju.

Također, spomenute obveze nisu obuhvaćene popisom imovine i obveza koncem 2007. Odredbom članka 15. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisano je da proračun i proračunski korisnici moraju koncem svake poslovne godine sastaviti popis imovine i obveza sa stanjem na datum bilance.

U poslovnim knjigama, u okviru potraživanja po posebnim propisima, iskazana su potraživanja u iznosu 2.851.957,00 kn za koja ne postoji dokumentacija na što se odnose. Prema usmenom obrazloženju, odnose se na potraživanja od poslovne banke nad kojom je pokrenut stečajni postupak, međutim ne postoji dokumentacija iz koje je vidljivo jesu li navedena potraživanja priznata u stečajnom postupku.

Navedeno nije u skladu s odredbom članka 10. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, kojom je propisano da se knjiženje i evidentiranje u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama.

Državni ured za reviziju je naložio evidentiranje poslovnih događaja na temelju vjerodostojnih, istinitih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava, kako je propisano odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Također je naložio priznavanje rashoda na temelju nastanka poslovnog događaja u izvještajnom razdoblju na koje se odnose. Naložio je evidentiranje poslovnih događaja, te popis imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

1.2. *Ministarstvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju i obrazložilo da su rashodi kod izrade proračuna za 2008. planirani na računima propisanim računskim planom, posebice na glavi Međunarodno znanstveno-tehnička suradnja i glavi Šport.*

Nadalje je obrazložilo da su zbog hitnosti realizacije projekata koncem godine, kada više nisu bile moguće izmjene proračuna, izvršena plaćanja s pozicija na kojima su bila raspoloživa sredstva. Navelo je da su plaćanja izvršena na temelju ovjerenih naloga i odluka, te su doznačena sredstva za realizaciju projekata.

Rashodi za zaposlene

- 2.1. Rashodi za zaposlene Ministarstva planirani su u iznosu 58.157.318,00 kn, a izvršeni su u iznosu 57.997.021,00 kn, što je za 160.297,00 kn ili 0,3 % manje od plana. Odnose se na rashode za zaposlene Ministarstva u iznosu 39.160.026,00 kn, rashode za učitelje u inozemstvu u iznosu 16.465.194,00 kn, te rashode za lektore hrvatskog jezika i književnosti na stranim visokoškolskim ustanovama u iznosu 2.371.801,00 kn.

Koncem 2007. u Ministarstvu je bio 421 zaposlenik, od čega 315 zaposlenika Ministarstva, 72 učitelja u inozemstvu i 34 lektora hrvatskog jezika i književnosti na stranim visokoškolskim ustanovama.

Rashodi za plaće lektora hrvatskog jezika i književnosti na stranim visokoškolskim ustanovama izvršeni su u iznosu 2.371.801,00 kn. Plaće lektora su obračunavane u skladu s odredbama Odluke o uvjetima i postupku izbora lektora hrvatskog jezika i književnosti na stranim visokoškolskim ustanovama. Navedenom Odlukom je utvrđeno da lektori primaju plaću od visokoškolske ustanove, a da se putem Ministarstva kroz devet mjeseci isplaćuje dio plaće ovisno o stečenom akademskom stupnju (za visoku stručnu spremu u visini 20,0% plaće, magisterij u visini 25,0%, doktorat u visini 30,0 %), te cijelu plaću tijekom ljetnih praznika.

Osim plaće, lektorima je isplaćen devizni dodatak (u kunsjoj protuvrijednosti) u visini utvrđenoj navedenom Odlukom (od 200 EUR za Austriju do 1.635 EUR za Veliku Britaniju). Tijekom 2007. isplaćen je devizni dodatak u iznosu 1.481.749,00 kn (151.650 EUR i 18.000 USD), na koji nisu obračunani ni plaćani propisani porezi i doprinosi.

Državni ured za reviziju je naložio obračunati i uplatiti propisane poreze i doprinose na primanja lektora hrvatskog jezika i književnosti na stranim visokoškolskim ustanovama.

- 2.2. *Ministarstvo se nije očitovalo na ovu točku nalaza.*

Rashodi za poticaj športa i tehničke kulture

- 3.1. Rashodi za poticaj športa planirani su u iznosu 85.849.453,00 kn, a izvršeni su u iznosu 114.047.245,00 kn, što je za 28.197.792,00 kn ili 32,8% više od plana. Odnose se na rashode za: program javnih potreba športa-Hrvatski olimpijski odbor u iznosu 98.891.140,00 kn, poticanje bavljenja športom invalidnih osoba-Hrvatski paraolimpijski odbor u iznosu 9.868.148,00 kn, Hrvatski školski športski savez u iznosu 3.268.026,00 kn i Hrvatski športski savez gluhih u iznosu 2.019.931,00 kn. Navedeni rashodi financirani su iz sredstava ostvarenih od igara na sreću (Hrvatske lutrije) u iznosu 80.905.143,00 kn i sredstava državnog proračuna u iznosu 33.142.102,00 kn.

Za poticaj športa u 2007. ostvarena su sredstva od igara na sreću u iznosu 80.905.143,00 kn, što je za 30.497.793,00 kn ili 60,5% više od plana (planirano 50.407.350,00 kn).

Sredstva od igara na sreću ostvarena su i raspoređena u skladu s odredbama Uredbe Vlade Republike Hrvatske o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načina raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2007. Navedenom Uredbom je, između ostaloga, utvrđeno da se sredstva od igara na sreću u visini 30,5% raspoređuju onima koji promiču razvoj športa, od čega za poticanje programa javnih potreba športa-Hrvatski olimpijski odbor 91,80%, za poticanje bavljenja športom invalidnih osoba-Hrvatski paraolimpijski odbor 4,92%, za Hrvatski školski športski savez 1,97% i za Hrvatski športski savez gluhih 1,31%.

Ostvarena sredstva od igara na sreću u iznosu 80.905.143,00 kn raspoređena su za poticanje programa javnih potreba športa-Hrvatski olimpijski odbor u iznosu 74.551.140,00 kn, za poticanje bavljenja športom invalidnih osoba-Hrvatski paraolimpijski odbor u iznosu 4.301.045,00 kn, za Hrvatski školski športski savez u iznosu 1.233.025,00 kn i za Hrvatski športski savez gluhih u iznosu 819.933,00 kn.

Sredstva za poticaj tehničke kulture-Hrvatsku zajednicu tehničke kulture planirana su u iznosu 14.233.110,00 kn, od čega iz državnog proračuna u iznosu 4.733.110,00 kn i igara na sreću u iznosu 9.500.000,00 kn.

Hrvatskoj zajednici tehničke kulture doznačena su sredstva u iznosu 22.040.243,00 kn, što je za 7.807.133,00 kn ili 54,9% više od plana (od čega iz državnog proračuna u iznosu 4.733.110,00 kn i igara na sreću u iznosu 17.307.133,00 kn). Ostvarena sredstva od igara na sreću u iznosu 17.307.133,00 kn veća su za 7.807.133,00 kn ili 82,2% od plana.

Sredstva od igara na sreću ostvarena su u skladu s odredbama Uredbe Vlade Republike Hrvatske o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načina raspodjele dijela prihoda od igara za sreću za 2007., kojom je utvrđeno da se sredstva ostvarena od igara na sreću u visini 6,5% raspodjeljuju za one koji se bave tehničkom kulturom. S obzirom da su u 2007., od igara na sreću sredstva ostvarena u iznosima znatno većim od planiranih, te su u skladu Uredbom Vlade Republike Hrvatske o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načina raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2007., korisnicima doznačena sredstva za razvoj športa i tehničke kulture u iznosima znatno većim od planiranih, Državni ured za reviziju je izrazio mišljenje da bi se trebalo više pažnje posvetiti planiranju sredstava za navedene namjene, odnosno utvrditi potrebna sredstva za financiranje športskih programa i razvoj tehničke kulture, te na temelju tako utvrđenih potreba planirati sredstva i doznačavati ih korisnicima.

- 3.2. *Ministarstvo je obrazložilo da su odredbama Uredbe Vlade Republike Hrvatske o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načina raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2007. utvrđena izdvajanja za korisnike koji promiču razvoj športa u postocima, a ne u nominalnim iznosima. Navelo je da se za aktivnost Poticanje programa javnih potreba športa - Hrvatski olimpijski odbor, aktivnost Hrvatski športski savez i Hrvatski športski savez gluhih planiraju sredstva državnog proračuna prema uputama i smjernicama Ministarstva financija. Nadalje je navelo da je kod izrade plana proračuna teško procijeniti visinu ostvarenih prihoda od igara na sreću te navedena sredstva prate rast po smjernicama Ministarstva financija. Također, u skladu s odredbom članka 41. Zakona o izvršavanju državnog proračuna, ostvarena sredstva od igara na sreću mogu se koristiti do visine ostvarenih sredstava, odnosno iznad iznosa utvrđenog proračunom.*

Subvencioniranje troškova smještaja i prehrane studenata

- 4.1. Rashodi za subvencioniranje troškova smještaja i prehrane studenata planirani su u iznosu 203.689.280,00 kn, koliko je i ostvareno iz državnog proračuna. Rashodi su izvršeni u iznosu 271.039.270,00 kn, što je za 67.349.990,00 kn ili 33,1% više od planiranih i ostvarenih sredstava. Više utrošena sredstva u iznosu 67.349.990,00 kn odnose se na sredstva doznačena đačkim domovima i privatnim restoranima za subvencioniranje smještaja i prehrane studenata, koja nisu planirana, a utrošena su iz sredstava planiranih i ostvarenih za poboljšanje studentskog standarda (aktivnosti s koje se financiraju troškovi prijevoza i studentski programi).

Cijene prehrane i smještaja studenata, te subvencije Ministarstva utvrđene su odlukom Ministarstva iz 1994. Cijena obroka utvrđena je u iznosu 16,70 kn, od čega Ministarstvo subvencionira 12,30 kn ili 75,0%. Cijena smještaja u studentskim domovima utvrđena je u iznosu 210,00 kn, od čega Ministarstvo subvencionira 105,00 kn ili 50,0%. Studentima podstanarima subvencionira se smještaj sa 147,00 kn mjesečno.

Studentski centri i druge ustanove ispostavili su u 2007. račune za subvencioniranje smještaja i prehrane studenata u iznosu 271.093.673,00 kn, a obveze iz ranijih razdoblja (od 2004. do 2007.) iznosile su 54.841.745,00 kn, te su ukupne obveze prema studentskim centrima u 2007. iznosile 325.935.418,00 kn. Podmirene su obveze u iznosu 270.619.328,00 kn (za tri studentska centra doznačeno 419.942,00 kn više od obveza), te su obveze prema studentskom centrima koncem 2007. iznosile 55.316.090,00 kn.

S obzirom da u 2007., kao i u ranijim godinama, nisu planirana dostatna sredstva za subvencioniranje smještaja i prehrane studenata, jer nisu planirana sredstva za smještaj i prehranu u đačkim domovima i privatnim restoranima (drugim ustanovama), te su korištena sredstva planirana i ostvarena za poboljšanje studentskog standarda, Državni ured za reviziju je naložio veću pozornost posvetiti planiranju kako se ne bi koristila sredstva planirana i doznačena za druge namjene. Kod planiranja je potrebno uzeti u obzir obveze iz ranijih razdoblja.

- 4.2. *Ministarstvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju vezano za planiranje sredstava za smještaj i prehranu studenata, te izjavilo da će kod izrade plana proračuna za 2009. uvažiti iznose troškova ostvarene u prethodnoj godini i podatke o ukupnom broju studenata koji koriste usluge prehrane i smještaja. Navelo je da su sredstva za subvencioniranje troškova smještaja i prehrane studenata u 2007. planirana u okviru sredstava namijenjenih studentskim centrima i sredstava za poboljšanje studentskog standarda. Takav način planiranja je posljedica činjenice da svi redovni studenti imaju pravo na subvencioniranje troškova smještaja i prehrane te je vrlo teško planirati točan broj obroka koji će biti realiziran tijekom godine u svim ustanovama koje pružaju usluge smještaja i prehrane. Nadalje je navelo da Ministarstvo može ugovoriti usluge smještaja, osim sa studentskim centrima, i s privatnim restoranima i đačkim domovima.*

Znanstveno-istraživački projekti

- 5.1. Rashodi za znanstveno-istraživačke projekte izvršeni su u iznosu 130.046.285,00 kn. Odnose se na sredstva doznačena visokoškolskim ustanovama, institutima i drugim znanstveno-istraživačkim ustanovama za materijalne troškove i nabavu opreme za potrebe znanstveno-istraživačkih projekata.

Tijekom 2007. financirano je 2 005 znanstveno-istraživačkih projekata, na temelju ugovora zaključenih početkom 2007. Na javni natječaj za financiranje znanstveno-istraživačkih projekata, tijekom 2006., pristigle su 2 732 prijave, te je na temelju prosudbe (recenzije) odobreno financiranje 2 005 projekata. Za najveći broj projekata obavljene su dvije prosudbe, a za manji broj projekata obavljene su tri prosudbe, te je za 2 732 prijavljena projekta obavljeno više od 5 500 prosudbi.

Državni ured za reviziju je izrazio mišljenje da se putem Ministarstva financira prevelik broj znanstveno-istraživačkih projekata, te nije moguće kvalitetno praćenje trošenja sredstava i rezultata istraživanja. Predloženo je utvrditi kriterije za raspored sredstava za znanstveno-istraživački rad znanstveno-istraživačkih ustanova, a na temelju ugovora zaključenih po prethodno obavljenoj prosudbi financiranje manjeg broja značajnijih znanstveno-istraživačkih projekata.

- 5.2. *Ministarstvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju i navelo da je u pripremi novi način financiranja znanstveno-istraživačkog rada, odnosno predviđa se financiranje znanstveno-istraživačkih ustanova jednim dijelom putem lump-sum financiranja, a drugim dijelom putem većih projekata prijavljenih na razne natječaje, te bi se financiralo do 300 projekata. Smanjenje broja znanstveno-istraživačkih projekata postići će se uvođenjem novog načina financiranja i putem različitih financijskih instrumenata, odnosno kroz lump-sum financiranje znanstveno-istraživačkih ustanova, uspostavljanjem centara izvrsnosti, te financiranjem projekata za razvoj karijere, projekata istraživanja prioritetnih znanstvenih tema, te drugih načina koji se ove godine planiraju u suradnji s Nacionalnim vijećem za znanost i Nacionalnom zakladom za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske.*

Rashodi tehnologijsko-istraživačkih i razvojnih djelatnosti

- 6.1. Rashodi tehnologijsko-istraživačkih i razvojnih djelatnosti planirani su u iznosu 87.461.781,00 kn. Iz državnog proračuna su doznačena sredstva i izvršeni rashodi u iznosu 86.678.535,00 kn, što je za 783.246,00 kn ili 0,9% manje od plana. Vrijednosno značajniji rashodi tehnologijsko-istraživačkih i razvojnih djelatnosti odnose se na rashode projekata koji se financiraju putem Ministarstva u okviru programa tehnologijsko-istraživačke i razvojne djelatnosti u iznosu 28.101.407,00 kn, sredstva doznačena Poslovno inovacijskom centru Hrvatske - BICRO (dalje u tekstu: BICRO) u iznosu 25.050.000,00 kn i rashode projekta Tehnologijski razvitak u iznosu 22.720.872,00 kn.

Tijekom 2007. BICRO su doznačena sredstva u iznosu 25.050.000,00 kn, od čega za financiranje programa Poticanje poduzetništva utemeljenog na inovacijama i novim tehnologijama u iznosu 18.750.000,00 kn i rashode poslovanja u iznosu 6.300.000,00 kn. Realizacija programa Poticanje poduzetništva utemeljenog na inovacijama i novim tehnologijama obavlja se putem potprograma Razvoj na znanju utemeljenih tehnologija (dalje u tekstu: RAZUM), Razvoj tehnološke infrastrukture (dalje u tekstu: TEHCRO) i Povećanje konkurentnosti (dalje u tekstu: KONCRO).

Potprogram RAZUM namijenjen je financiranju projekata, odnosno fizičkih osoba, te malih i srednjih trgovačkih društva čije se usluge temelje na rezultatima istraživanja i razvoja. Za financiranje projekata u okviru potprograma RAZUM, BICRO je doznačeno 9.500.000,00 kn.

Iz izvješća o utrošku sredstava je vidljivo da su za financiranje projekata u okviru potprograma RAZUM u 2007. utrošena sredstva u iznosu 3.691.180,00 kn, što je za 5.808.820,00 kn manje od sredstava povučenih iz državnog proračuna i doznačenih BICRO.

U okviru potprograma TECHRO financiraju se tehnologijski centri (Centar za transfer tehnologije Zagreb, Tehnologijsko-razvojni centar Rijeka, Tehnologijsko-razvojni centar Split, Razvojno-istraživački centar za marikulturu Split i Tehnološki park Varaždin). Cilj Potprograma je omogućiti razvoj i unapređenje tehnologijske infrastrukture u okviru akademskih i znanstvenih ustanova, koja je potrebna za učinkovitu komercijalizaciju rezultata istraživanja i novih tehnologija. Za potprogram TECHRO je iz državnog proračuna u 2007. povučeno i doznačeno BICRO 8.000.000,00 kn. Iz 2006. prenesena su neutrošena sredstva u iznosu 2.500.000,00 kn, te su u 2007. bila raspoloživa sredstva u iznosu 10.500.000,00 kn. Utrošena su sredstva u iznosu 2.917.612,00 kn, što je za 7.582.388,00 kn manje od povučenih sredstava iz državnog proračuna i doznačenih BICRO.

BICRO su također doznačena sredstva za potprogram KONCRO u iznosu 1.250.000,00 kn koja nisu utrošena. Putem potprograma KONCRO financiraju se projekti čiji je cilj povećanje konkurentnosti novoosnovanih i postojećih malih trgovačkih društava.

Osim sredstava doznačenih za financiranje programa Poticaj poduzetništva utemeljenog na inovacijama i novim tehnologijama, BICRO su doznačena sredstva za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 6.300.000,00 kn. Iz izvještaja o utrošku sredstava je vidljivo da su rashodi poslovanja BICRO izvršeni u iznosu 5.420.577,00 kn, što je za 879.423,00 kn manje od sredstava doznačenih iz državnog proračuna.

Iz navedenog je vidljivo da su BICRO u 2007. doznačena sredstva u ukupnom iznosu 15.520.011,00 kn većem od obveza, jer su sredstva doznačavana u iznosima planiranim državnim proračunom, a ne na temelju dokumentacije iz koje su vidljive obveze BICRO. Također, pri izradi financijskog plana nisu uzeta u obzir doznačena, a neutrošena sredstva iz ranijih razdoblja.

Odredbom članka 112. Zakona o proračunu je propisano da je čelnik proračunskog korisnika odgovoran za planiranje i izvršavanje dijela proračuna, te učinkovito i ekonomično raspolaganje proračunskim sredstvima.

Državni ured za reviziju je naložio više pozornosti posvetiti planiranju potrebnih sredstava, te obavljati kontrolu namjenskog korištenja sredstava i doznačavati sredstava korisnicima na temelju vjerodostojne dokumentacije iz koje je vidljivo da su nastale obveze.

- 6.2. *Ministarstvo je obrazložilo da su BICRO doznačena sredstva u iznosu 25.050.000,00 kn, od čega za financiranje programa Poticanje poduzetništva utemeljenog na inovacijama i novim tehnologijama u iznosu 18.750.000,00 kn i hladni pogon u iznosu 6.300.000,00 kn. Navelo je da je provedba navedenog Programa započela u veljači 2007. nakon donesenih Smjernica Vlade Republike Hrvatske. Program se provodi na način da se s prihvatljivim korisnicima, prema kriterijima svakog potprograma, zaključuju višegodišnji ugovori o financiranju projekata.*

Zaključivanjem ugovora BICRO preuzima višegodišnju obvezu prema korisnicima, te u skladu s tim raspoređuje i upravlja sredstvima. Zbog dinamike isplate može doći do djelomičnog prenošenja sredstava iz jedne proračunske godine u drugu.

Dio sredstava za projekte isplaćuje se na temelju dostavljenih računa za robu i usluge, a ne unaprijed, te nije moguće precizno utvrditi datum isplate. S obzirom da se radi o inovativnim projektima, s povećanim stupnjem rizika, ali i o projektima od nacionalnog interesa, nužno ih je izolirati od proračunske neizvjesnosti koja može ugroziti likvidnost projekata. Nadalje je navelo da je složena procedura pripreme, evaluacije i prihvaćanja projekta, koja traje od tri do šest mjeseci, a ugovori se zaključuju na način da se manji dio sredstava povlači unutar prvih mjeseci jer je to vrijeme uhodavanja projekata. Navelo je da je tijekom 2007. stupio na snagu novi način financiranja programa RAZUM, te su koncem 2007. zaključena tri nova ugovora, kojima je ugovoreno financiranje projekata u ukupnom iznosu 19.063.945,00 kn, a prosječni rok financiranja je 18 mjeseci. Zbog nastalih obveza po zaključenim ugovorima i nemogućnosti Ministarstva da zbog privremenog financiranja u prvom tromjesečju 2008. isplaćuje sredstva, ostala su rezervirana sredstva za podmirenje ugovorenih obveza. Ministarstvo je obrazložilo da je tijekom 2007. financirano šest projekata i da je u planu bilo financiranje sedmog projekta u iznosu 13.140.000,00 kn, za koji je zbog nepredviđenih okolnosti ugovor zaključen u 2008., te su neutrošena sredstva iz 2007. prenesena u 2008. Tijekom 2007. zaključen je ugovor o financiranju Tehnološkog parka u Varaždinu u iznosu 4.499.775,00 kn, od čega je u 2007. utrošeno 117.616,00 kn. S obzirom da se obveze prema Tehnološkom parku Varaždin odnose najvećim dijelom na obveze po računima dostavljenim u 2008., neutrošena sredstva iz 2007. prenesena su u 2008. Vezano za potprogram KOMCRO Ministarstvo je navelo da je to novi potprogram za koji su u 2007. planirana sredstva u iznosu 1.250.000 kn, a tijekom 2007. zaprimljeno je 12 zahtjeva za financiranje projekata u ukupnom iznosu od 500.000,00 kn te su se trebala rezervirati sredstva koja će se doznačiti korisnicima nakon obavljenih usluga.

Vezano za neutrošena sredstva za hladni pogon BICRO u iznosu 879.423,00 kn Ministarstvo je navelo da se odnose na rezervirana sredstva za podmirenje obveza iz prvog tromjesečja 2008.

Projekti financirani u okviru Šestog okvirnog programa Europske unije

- 7.1. Putem Ministarstva provode se projekti koji se u cijelosti financiraju iz sredstava Šestog okvirnog programa Europske unije. Cilj Programa je jačanje administrativne infrastrukture, odnosno osposobljavanje osoba koje rade na projektima. Ministarstvu su, u okviru Šestog okvirnog programa Europske unije, odobrena sredstva u iznosu 618.050 EUR za financiranje deset projekata. Tijekom 2007. doznačena su sredstva od Europske unije (na posebne devizne podračune otvorene kod poslovne banke) u iznosu 2.116.953,00 kn, a iskazani su rashodi u iznosu 298.541,00 kn. Ministarstvo je tijekom 2007. ustrojilo evidenciju prihoda i rashoda ostvarenih za projekte koji se financirani u okviru Šestog okvirnog programa Europske unije. Evidencija prihoda i rashoda ostvarenih u ranijem razdoblju nije ustrojena, te iz poslovnih knjiga nije vidljivo u kojem iznosu su sredstva doznačena i utrošena u ranijem razdoblju, odnosno koliko su ukupno doznačena i utrošena sredstva za navedene projekte. Dio plaćanja vezanih za realizaciju projekata (putne troškove, naknade putem ugovora o djelu i druge troškove), obavljan je iz sredstava državnog proračuna, a ne iz sredstava doznačenih od Europske unije, što je trebalo učiniti s obzirom da se projekti u cijelosti financiraju iz sredstava Europske unije.

Državni ured za reviziju je naložio utvrditi ukupne iznose sredstava utrošenih za realizaciju projekata koji se financiraju u okviru Šestog okvirnog programa Europske unije, te vratiti u državni proračun sredstva državnog proračuna koja su utrošena za realizaciju navedenih projekta.

- 7.2. *Ministarstvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju i obrazložilo da su tijekom 2007. ustrojene evidencije prihoda i rashoda ostvarenih za projekte koji se financiraju u okviru Šestog okvirnog programa Europske unije, te su nakon ustrojavanja evidencija sva plaćanja vezana za projekte izvršavana na način kako nalažu nove procedure. Nadalje je obrazložilo da su započela usklađivanja internih evidencija u Upravi za međunarodnu suradnju u Upravi za financije, te utvrđivanje prihoda i rashoda nastalih u ranijim godinama. Navelo je da se u skladu s pravilima Europske komisije za Šesti okvirni program, po završetku svakog projekta sastavlja završno tehničko i financijsko mišljenje, te revizijsko izvješće, koje sastavlja Odjel za internu reviziju Ministarstva. U vrijeme pripreme za obavljanje interne revizije usklađuju se i evidencije prihoda i rashoda iz ranijih godina i obavlja se povrat sredstava u državni proračun.*

Izdaci

- 8.1. Izdaci su planirani u iznosu 119.870.345,00 kn, a izvršeni su u iznosu 110.588.624,00 kn, što je za 9.281.721,00 kn ili 7,8% manje od plana. Odnose se na otplate kredita korištenih za financiranje ulaganja u nefinancijsku imovinu visokoškolskih ustanova.

U razdoblju od 2001. do 2004., za financiranje nabave nefinancijske imovine za potrebe visokoškolskih ustanova, Ministarstvo je s poslovnim bankama zaključilo sedam ugovora o kreditu u ukupnom iznosu 1.688.054.200,00 kn, od čega za visokoškolske ustanove u okviru Sveučilišta u Zagrebu u iznosu 490.000.000,00 kn, Sveučilišta u Rijeci u iznosu 578.733.200,00 kn, Sveučilišta u Splitu u iznosu 344.999.000,00 kn, Sveučilišta u Osijeku u iznosu 180.000.000,00 kn, Sveučilišta u Rijeci i Studentskog centra u Zagrebu u iznosu 70.000.000,00 kn i Veleučilišta u Dubrovniku u iznosu 24.322.000,00 kn.

Od ukupno ugovorenog iznosa, do konca 2007. iskorišteni su krediti u iznosu 1.110.065.096,00 kn ili 65,8%. Do konca 2007. podmirene su obveze po navedenim kreditima u iznosu 359.087.184,00 kn, te su nepodmirene obveze iznosile 750.977.912,00 kn (glavnica).

Osim navedenih ugovora o kreditu (čiji je korisnik Ministarstvo), sveučilišta su tijekom 2007. i 2008. zaključila pet ugovora o kreditu u ukupnom iznosu 1.544.043.843,00 kn (Sveučilište u Splitu u iznosu 490.000.000,00 kn, Sveučilište u Osijeku u iznosu 414.000.000,00 kn, Sveučilište u Zagrebu u iznosu 358.000.000,00 kn, Sveučilište u Mostaru u iznosu 183.700.468,00 kn i Sveučilište u Dubrovniku u iznosu 98.343.375,00 kn). Putem Ministarstva podmire se obveze za navedene kredite. Krediti nisu korišteni ugovorenom dinamikom, te su tijekom 2007. plaćene naknade za angažirana, a neiskorištena sredstva u iznosu 3.066.499,00 kn.

Ministarstvo nije trebalo zaključivati ugovore o kreditu prije nego što su stvoreni preduvjeti za njihovo korištenje. Korištenjem kredita u ugovorenom roku, ostvarila bi se planirana ulaganja u nefinancijsku imovinu visokoškolskih ustanova i izbjeglo plaćanje naknada za angažirana i neiskorištena sredstva.

Državni ured za reviziju je naložio racionalno korištenje sredstava iz državnog proračuna, odnosno stvaranje preduvjeta kako bi se krediti mogli koristiti u ugovorenom roku i za planirane namjene.

- 8.2. *Ministarstvo je obrazložilo da je zbog tehničkih razloga, odnosno poteškoća oko prikupljanja dokumentacije i odabira najpovoljnijih dobavljača teško procijeniti rokove korištenja kredita, te su dodacima ugovora mijenjani datumi korištenja kredita, zbog čega su povećani troškovi naknada za angažirana i neiskorištena sredstva. Navelo je da su postignuti ciljevi zacrtani preuzimanjem rješavanja kapitalne izgradnje u svim sveučilištima, te je dodatni trošak opravdan. Iz sredstava kredita izgrađeni su kampusi u Rijeci, Splitu, Osijeku, te proširen i uređen dio kampusa u Zagrebu i Studentski centar u Zagrebu, što je poboljšalo i izjednačilo uvjete obrazovanja studenata na području Republike Hrvatske i time doprinijelo boljim rezultatima i prilagodbi nastavnih programa Bolonjskom procesu.***

Postupci javne nabave

- 9.1.** Za 2007. donesen je plan nabave za potrebe Ministarstva u užem smislu. Za preostalu nabavu, koja se obavlja putem Ministarstva za potrebe športa, osnovnih škola, srednjih škola i učeničkih domova, znanstveno-istraživačke djelatnosti, nacionalne informacijske infrastrukture, tehnologijsko-istraživačke i razvojne djelatnosti, zajedničkih programa, te međunarodno znanstveno tehničke suradnje, plan nabave nije donesen. Odredbom članka 21. Zakona o proračunu, je propisano da proračunski korisnici izrađuju prijedlog financijskog plana koji sadrži i plan nabave.

U 2007. nabavljene su robe, radovi i usluge u vrijednosti 265.122.738,00 kn. Za usluge čuvanja imovine i osoba u vrijednosti 743.889,00 kn u 2007. nije proveden postupak javne nabave, a usluge su obavljene na temelju ugovora zaključenog u 2002., što nije u skladu s odredbom članka 7. Zakona o javnoj nabavi, kojom je propisano da naručitelj mora primijeniti odredbe Zakona na nabavu istovrsne robe, radova i usluga.

Državni ured za reviziju je naložio postupanje u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

- 9.2. *Ministarstvo je obrazložilo da su usluge čuvanja imovine i osoba obavljane na temelju ugovora zaključenog u 2002. s trgovačkim društvom u državnom vlasništvu. Navelo je da je u vrijeme zaključenja ugovora bilo na snazi rješenje Vlade Republike Hrvatske, kojim je utvrđeno da se usluge čuvanja imovine i osoba za tijela državne vlasti povjere navedenom društvu.***

Za obavljanje zadaća iz svoga djelokruga rada, Ministarstvo je za 2007. planiralo ukupne prihode i primitke, te rashode i izdatke u iznosu 11.156.915.802,00 kn. Prihodi i primici ostvareni su u iznosu 10.954.582.174,00 kn, što je za 202.333.628,00 kn ili 1,8% manje od plana. Rashodi i izdaci iskazani su u iznosu 10.945.942.920,00 kn, što je za 210.972.882,00 kn manje od plana. Iz ostvarenog viška prihoda u iznosu 8.639.254,00 kn, pokriven je manjak prihoda ostvaren u ranijem razdoblju u iznosu 3.162.051,00 kn, te je u sljedeće razdoblje prenesen višak prihoda u iznosu 5.477.203,00 kn.

Poslovanje se obavljalo u skladu sa zakonskim i drugim propisima, osim kod obračuna i plaćanja poreza i doprinosa na plaće lektora hrvatskog jezika i književnosti na stranim visokoškolskim ustanovama u inozemstvu, te u manjem broju slučajeva kod nabave roba, radova i usluga. U većem broju slučajeva rashodi nisu izvršeni u skladu s planiranim namjenama i nisu evidentirani na računima propisanim računskim planom. Također u većem broju slučajeva nije obavljena kontrola namjenskog trošenja sredstava doznačenih proračunskim korisnicima.

Izvješće o obavljenoj reviziji je uručeno zakonskom predstavniku 4. rujna 2008.